

گزارش فعالیت‌های کمیته‌های تجویز و مصرف منطقی دارو در سال ۱۳۸۲

واحد تحقیق و توسعه، معاونت غذا و داروی وزارت بهداشت

منظور شناسایی الگوی تجویز دارو توسط پزشکان کشور و مهم‌تر از آن برای دستیابی به امکان پایش پزشکان فعال کشور از نظر تجویز دارو، بررسی نسخ این پزشکان به صورت دایمی و به روش‌های صحیح نمونه‌گیری به عنوان یک ضرورت، قابل اعتمادترین سریع‌ترین و کم‌هزینه‌ترین روش ممکن به نظر می‌رسد از سوی دیگر با تلاش سازمان‌های بیمه‌گر جمعیت کشور تحت پوشش بیمه درمانی قرار دارند بررسی دوره‌ای نسخ بیمه‌ای (به خصوص بیمه تامین اجتماعی و خدمات درمانی) پزشکان عمومی می‌تواند راهکار مناسبی برای این مهم باشد. در حال

تهیه و تدوین شاخص‌های اصلی مصرف دارو (Core drug use Indicators) و پایش آن‌ها همواره از فعالیت‌های اساسی سازمان جهانی بهداشت (WHO) در راستای (essential drugs) در راستای (Action program of) بوده است این فعالیت‌ها در نهایت منجر به تشکیل مجموعه‌هایی با هدف سنجش و ترویج تجویز و مصرف منطقی دارو در اغلب کشورها شد. در این راستا در کشور ما نیز در سال ۱۳۷۵ کمیته کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو (NCRUD) بنا زیرمجموعه‌های واقع در دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور آغاز به کار نمود. از آنجا که برای یک ارزیابی دقیق و علمی به

جدول شماره ۱

مقدار	شاخص
۳/۶	میانگین اقلام تجویزی هر نسخه
۱۶,۰۸۵	میانگین قیمت یک نسخه (ریال)
۲۴/۱	درصد نسخ تجویز شده دارای بیش از ۴ قلم دارو
۱۳	حداکثر اقلام دارویی تجویزی در نسخه
۱۸	درصد تجویز اقلام دارویی تزریقی
۴۳/۶	درصد بیماران دریافت کننده داروی تزریقی
۱۴/۱	درصد تجویز اقلام دارویی آنتی میکروبیال
۴۶	درصد بیماران دریافت کننده داروی آنتی میکروبیال
۵/۲	درصد تجویز اقلام دارویی کورتیکواستروئید
۱۴/۶	درصد بیماران دریافت کننده داروی کورتیکواستروئید
۸۱/۹	درصد نسخ تجویز شده با دستور دارویی خوانا

مربوط به نسخ تامین اجتماعی، ۴۷ درصد مربوط به نسخ خدمات درمانی و باقیمانده مربوط به سایر بیمه‌ها می‌باشد. ۳۹/۲ درصد از نسخ مورد بررسی متعلق به مردان و بقیه متعلق به زنان بوده است. میانگین سن بیمارانی که نسخ آن‌ها مورد بررسی قرار گرفته است، ۳۳/۶ سال می‌باشد. جدول شماره ۱ شاخص‌های تجویز را در نسخ مورد مطالعه نشان می‌دهد.

حاضر با توجه به چندین سال کار مداوم و پیگیر کمیته کشوری تجویز و مصرف منطقی دارو بانک اطلاعاتی مطمئن و حجیمی از نسخ که بالغ بر ۸ میلیون نسخه نمونه از پزشکان عمومی کشور می‌باشد را در اختیار دارد که با اطمینان از صحت و اعتبار این آمار می‌توان از نتایج حاصله در برنامه‌ریزی‌های کلان دارویی و ارزیابی نظام موجود استفاده نمود. همچنین گزارش نهایی از برخی شاخص‌های مهم تجویز و مصرف دارو در سال ۱۳۸۲ را نیز در اختیار علاقمندان قرار می‌دهد.

گزارش زیر مربوط به نسخ جمع‌آوری شده توسط کمیته‌های تجویز و مصرف منطقی داروی استان‌های اردبیل، گلستان، زنجان، کرمانشاه، سمنان، خراسان و فارس در سال ۱۳۸۲ می‌باشد و از کمیته‌های سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی گزارشی در این سال ارسال نشده است. مجموع نسخ بررسی شده توسط کمیته‌های فوق ۳۷۴,۳۴۲ نسخه می‌باشد. بیشترین نسخه مورد بررسی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی مشهد با ۱۱۵,۴۰۵ نسخه و کمترین نسخه مورد بررسی مربوط به دانشگاه علوم پزشکی زنجان با ۴,۴۲۹ بوده است. ۵۰ درصد از نسخه‌های مورد بررسی

